

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การทำวิจัยและการใช้สารสนเทศของอาจารย์มหาวิทยาลัย เอกชน นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย
  - 1.1 ความสำคัญของงานวิจัย
  - 1.2 รูปแบบการเสนอผลงานวิจัย
  - 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนรายงานวิจัย
2. การใช้และปัญหาในการใช้สารสนเทศ
3. มหาวิทยาลัยเอกชน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย

ความหมายของการวิจัย

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “การวิจัย” ไว้หลายประการดังนี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 1,073) ได้ให้ความหมายของวิจัยว่า เป็นวิชาความรู้สาขาใดสาขาหนึ่งหรือหลายสาขา การวิจัย หมายถึง เอกสารหรือหลักฐานที่จัดทำขึ้นจากความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของผู้จัดทำ โดยการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการจัดการศึกษาและเป็น ประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ (เจริญ บางเสน, 2549)

การวิจัยหมายถึง การศึกษาปัญหาเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริงและเสนอวิธีการและแนวทางในการแก้ปัญหา และต้องมีการพิสูจน์ให้เห็นถึงวิธีการที่ชัดเจน (โกสินทร์ จันทน์, 2547, หน้า 7)

การวิจัย หมายถึง กระบวนการศึกษาข้อเท็จจริงที่มีแบบแผน และดำเนินไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย ใช้หลักตรรกศาสตร์และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ในการค้นคว้าและการสรุปผลจากข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิจัย (กรองแก้ว หวังนิเวศน์กุล, 2546, หน้า 2)

การวิจัยเป็นการแสวงหาความรู้อย่างมีหลักเกณฑ์มีวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล และมีความน่าเชื่อถือ (เพ็ญศรี เศรษฐวงษ์, 2549, หน้า 1)

งานวิจัยคือ งานที่มีคุณค่าต้องมีการค้นหาความจริง ค้นหาสิ่งที่ดี สิ่งที่ต้องการ สิ่งที่มีประโยชน์ ค้นหาทางหรือหาวิธีที่จะทำให้ดี และหาวิธีที่จะทำให้สำเร็จ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2543, หน้า 1)

การวิจัยเป็นการแสวงหาความรู้ โดยการใช้เหตุผล มีเครื่องมือในการประเมินองค์ความรู้ เพื่อตอบปัญหาของสังคม (สุรพงษ์ โสชนะเสถียร, 2545, หน้า 3)

การวิจัย หมายถึง การหาข้อเท็จจริง โดยมีการวางแผนล่วงหน้า มีการค้นคว้ารวบรวมข้อมูลแล้วนำมาตีความอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (บุญมี พันธุ์ไทย และคณะ, 2536, หน้า 5)

การวิจัย เป็นเครื่องมือที่นักวิชาการใช้เพื่อให้ได้ข้อความรู้ ความจริง หรือคำตอบของปัญหาต่าง ๆ เป็นวิธีการที่น่าเชื่อถือมากกว่าวิธีการอื่น ๆ (บุญมี พันธุ์ไทย, 2545, หน้า 1)

การวิจัย หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าความจริง เพื่อหาคำตอบที่ดำเนินไปอย่างมีระเบียบและเป็นที่ยอมรับกันในทางวิชาการด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้เพื่อให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง (ณรงค์ โพธิ์พฤษานันท์, 2551, หน้า 25)

การวิจัย หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ และสรุปผลอย่างมีระเบียบแบบแผนตามหลักวิชา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีความมั่นใจในความถูกต้องของผลสรุป (จรัญ จันทลักขณา และกษิติก อื้อเชี่ยวชาญกิจ, 2551, หน้า 3)

การวิจัย หมายถึง กระบวนการค้นคว้าหาข้อเท็จจริงหรือค้นคว้าหาปรากฏการณ์ตามธรรมชาติอย่างมีระบบระเบียบและมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ที่ได้กระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกจนได้ผลสรุปเป็นที่น่าพอใจ (บุญธรรม กิจปริดาภิสุทธิ, 2553, หน้า 2; สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2549, หน้า 4)

การวิจัย หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบระเบียบเพื่อทำความเข้าใจปัญหาและแสวงหาคำตอบ เป็นกระบวนการที่อาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์เป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ เพื่อค้นพบความรู้ ความจริง เพื่อนำความรู้ที่ค้นพบไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2543, หน้า 21-22; บุญชม ศรีสะอาด, 2543, หน้า 13)

นักวิชาการบางท่านเน้นความหมายของ “การวิจัย” ในเรื่องเกี่ยวกับการศึกษาปัญหาเพื่อหาสาเหตุที่แท้จริง และกระบวนการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ และสรุปผลอย่างมีระบบแบบแผนตามหลักวิชา เพื่อให้ได้องค์ความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีความมั่นใจในความถูกต้องของผลสรุป (โกสินทร์ จันทน์ไทย, 2547, หน้า 7; จริญญา จันทลักษณ์ และกษิธิศ อื้อเชี่ยวชาญกิจ, 2551, หน้า 3)

สรุปได้ว่า การวิจัย หมายถึง กระบวนการศึกษาค้นคว้าข้อเท็จจริงที่มีแบบแผน มีการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลแล้วนำมาตีความอย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อตอบปัญหาของสังคม เสนอวิธีการและแนวทางในการแก้ปัญหาที่มีการพิสูจน์ให้เห็นถึงวิธีการที่ชัดเจน และมีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่มาจกแหล่งที่มีความน่าเชื่อถือ

วิวัฒนาการระบบวิจัยไทย

ตั้งแต่ปี 2534 เป็นต้นมา ได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงานวิจัย ขึ้นอีกหลายหน่วยงานทำหน้าที่ให้ทุนวิจัย ได้แก่ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) นอกจากนั้น ยังมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (สวก.) เป็นต้น วิวัฒนาการของระบบวิจัยของประเทศเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงปี 2540-2545 เนื่องจากแรงกระตุ้นให้มี

การพัฒนาสมรรถนะการวิจัยเพื่อยกระดับการแข่งขันในระดับโลกและผลกระทบของระบบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญที่ทำให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนมีส่วนร่วมกับภาครัฐในนโยบายสาธารณะต่าง ๆ มากขึ้น ตลอดจนแนวโน้มของพัฒนาการสังคมโลกสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ สู่ยุคปฏิรูประบบวิจัยไทย สู่ยุคปฏิรูประบบวิจัยไทย ในขณะที่การพัฒนาประเทศให้อยู่ในฐานะที่พึ่งพาตนเองได้ สามารถแข่งขัน จำเป็นต้องอาศัย “การวิจัย” เป็นเครื่องมือในการชี้แนะและขับเคลื่อนภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จึงจะสามารถยืนอยู่ได้ในโลกของการใช้ความรู้เป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (knowledge-based socio-economic) แต่ระบบวิจัยของประเทศไทย ยังอ่อนแอ การบริหารจัดการงานวิจัยของประเทศยังประสบปัญหาสำคัญหลายด้าน เช่น การจัดทำนโยบายการวิจัยของประเทศยังขาดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน งบประมาณ การวิจัยในแต่ละปียังอยู่ในอัตราน่าต่ำ การลงทุนด้านการวิจัยของภาคเอกชนเมื่อเทียบกับประเทศในกลุ่มเอเชียด้วยกัน เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เกาหลี จีน ฯลฯ นับว่าไทยมีส่วนที่ต่ำกว่าเป็นอันมาก นอกจากนี้ ยังมีปัญหาที่สำคัญยิ่งที่ต่อเนื่องมาตลอดระยะเวลาอันยาวนาน นั่นคือ การไม่สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่ วช. เป็นสมองของประเทศ วช. จึงตรงต่อนายกรัฐมนตรี จากสภาพปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยเคยมีความพยายามที่จะพัฒนาระบบวิจัยมาหลายครั้งแล้วในรูปแบบต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ดังนั้น วช. ในฐานะองค์กรกลางทางการวิจัยของประเทศ ภายใต้ความเห็นชอบของสภาวิจัยแห่งชาติ ในการประชุมประจำปี ครั้งที่ 2/2551 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2550 โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานสภาวิจัยแห่งชาติ ได้นำเสนอเรื่อง “การปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ” ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบและให้ความเห็นชอบต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2552, หน้า 2-4)

เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2550 ให้ความเห็นชอบเรื่องการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ให้ความเห็นชอบเรื่องการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2550 เกี่ยวกับเรื่องการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ ดังนี้

1. รับทราบมติที่ประชุมสภาวิจัยแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2552 เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2550 เรื่องข้อเสนอการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ

2. เห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ในฐานะองค์กรกลาง ด้าน การวิจัยดำเนินการตามข้อเสนอการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ

3. เห็นชอบให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) หรือร่วมกับสำนักงานประมาณ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในการ นำระบบบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (National Research Project Management-NRPM) เป็น เครื่องมือบริหารกระบวนการงบประมาณการวิจัยของประเทศในภาครัฐ เพื่อนำไปสู่ ความเป็นรูปธรรมของการปฏิรูประบบวิจัยของประเทศ 4) เห็นชอบให้สำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานกองทุนหน่วยงานวิจัยที่ ใช้งบประมาณแผ่นดิน จัดทำโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ หรือ โครงการสำคัญ (flagship) ที่กำหนดตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี และแผนปฏิบัติราชการ 1 ปี

วัตถุประสงค์ในการปฏิรูประบบการวิจัย มีดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัย-แห่งชาติ, 2552, หน้า 5)

1. ระบบวิจัยที่มีความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในระบบ ซึ่งจะสนับสนุน การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน ภาคเอกชน นักวิจัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ระบบวิจัยทั้งหมด เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศ

2. ระบบวิจัยที่ขับเคลื่อนบนแนวคิดที่นำความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์เป็น ศูนย์กลางให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

3. ยกระดับขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศให้แข่งขันได้ในระดับ นานาชาติ โดยเฉพาะด้านงบประมาณ บุคลากร ผลงานวิจัยและอุปกรณ์วิจัย

4. เพิ่มมูลค่าผลงานวิจัย ลดการนำเข้า/พึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

ขอบข่ายของผลงานวิจัย

ในการผลิตงานวิจัยแต่ละครั้งนั้นมีขอบข่ายของงานวิจัยเป็นตัวกำหนดว่า งานวิจัยที่ทำขึ้นนั้นทำขึ้นเพื่อสายงานใดจะเป็นสิ่งที่กำหนดว่างานวิจัยจะออกมาใน

รูปแบบใด มีนักวิชาการทางด้านการศึกษาท่านหนึ่ง ได้แบ่งขอบข่ายของงานวิจัย ออกเป็น 4 สายงาน ดังนี้ (ไพฑูรย์ สีนลรัตน์, 2553, หน้า 54-55)

1. ผลงานทางวิจัยของสายงานการสอน หมายถึง เอกสารหรือหลักฐาน เกี่ยวกับการสอนที่แสดงถึงความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ รวมถึงผลงานใน ลักษณะอื่นซึ่งใช้ประโยชน์ในการสอนหรือการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดีโดยมีลักษณะ สำคัญคือ (1) ตรงกับสาขาวิชาที่ขอให้มีหรือเลื่อนวิทยฐานะ (2) เป็นผลงานที่เกี่ยวกับการ พัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือสาขาวิชาต่าง ๆ และใช้ ประโยชน์ในการเรียนการสอน และ (3) เกิดจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความ รับผิดชอบทางด้านการสอน

2. ผลงานทางวิจัยของสายงานบริหารสถานศึกษา หมายถึง เอกสารหรือหลักฐาน เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ที่แสดงถึงความชำนาญหรือเชี่ยวชาญและเป็นประโยชน์ ในการบริหารสถานศึกษาหรือการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยมีลักษณะข้อใดข้อหนึ่ง หรือทั้งสองข้อคือ (1) เป็นผลงานที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ ด้านวิชาการ บริหารแผนและงบประมาณบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป และ (2) เป็น ผลงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือสาขาวิชา ต่าง ๆ

3. ผลงานทางวิจัยของสายงานบริหารการศึกษา หมายถึง เอกสารหรือหลักฐาน เกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา การพัฒนางานด้านวิชาการ การบริหารแผน และงบประมาณการบริหารงานบุคคล การเงินและทรัพย์สิน การบริหารทั่วไป และงาน ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาที่แสดงถึงความชำนาญหรือเชี่ยวชาญและเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. ผลงานทางวิชาการของสายงานนิเทศการศึกษา หมายถึง เอกสารหรือหลักฐาน เกี่ยวกับการนิเทศการเรียนการสอน การพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและ พัฒนาเทคนิควิธีการนิเทศการศึกษาที่แสดงถึงความชำนาญหรือเชี่ยวชาญและเป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ประเภทของงานวิจัย

การแบ่งประเภทของงานวิจัยมีหลักเกณฑ์ที่ใช้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่าจะยึดหลักเกณฑ์ใด ตามที่จะกล่าวต่อไปนี้

บุญมี พันธุ์ไทย และคณะ (2536, หน้า 9-13) แบ่งงานวิจัยออกเป็น 7 ประเภท คือ (1) แบ่งตามศาสตร์ (2) แบ่งตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย (3) แบ่งตามลักษณะของข้อมูล (4) แบ่งตามวิธีการวิจัย (5) แบ่งตามที่มาของความรู้ (6) แบ่งตามเวลา และ (7) แบ่งตามผลิตภัณฑ์ที่ได้

ส่วนเพ็ญศรี เศรษฐวงษ์ (2549, หน้า 10-11) ได้แบ่งประเภทของการวิจัยออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ (1) จำแนกตามเนื้อหา ประกอบด้วย 11 กลุ่มย่อย คือ การวิจัยทางจิตวิทยา ปรัชญา สังคม เศรษฐศาสตร์ บริหารการศึกษา ศึกษาเปรียบเทียบ การวัดผล หลักสูตร การสอน การแนะแนว และการวิจัยทางด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา (2) จำแนกตามประเภทของข้อมูลประกอบด้วย 2 กลุ่มย่อย คือ การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (3) จำแนกตามระดับการศึกษา ประกอบด้วย 6 กลุ่มย่อย คือ ก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และการศึกษาผู้ใหญ่ (4) จำแนกตามกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย 4 กลุ่มย่อย คือ การวิจัยเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการเรียนการสอน พฤติกรรมของนักเรียน กระบวนการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล และ (5) จำแนกตามระเบียบวิธีวิจัยประกอบด้วย 3 กลุ่มย่อย คือ การวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ เชิงพรรณนา และเชิงทดลอง

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2549, หน้า 12-15) ได้กล่าวว่า การพิจารณาประเภทของการวิจัยสามารถแยกพิจารณาออกเป็น 3 กลุ่มคือ (1) พิจารณาตามศาสตร์และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เช่น การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ หรือการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (2) พิจารณาจากความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการวิจัย และ (3) พิจารณาจากเทคนิคและวิธีดำเนินการวิจัย

ศิริพงษ์ เสาภายน (2546, หน้า 19-21) ได้จัดประเภทของการวิจัยไว้ 6 เงื่อนไขคือ (1) ยึดจุดมุ่งหมายของการวิจัยเป็นเกณฑ์ (2) ใช้ลักษณะของข้อมูลเป็นเกณฑ์ (3) ยึดวิธีการศึกษาเป็นเกณฑ์ (4) ยึดระเบียบวิธีวิจัยเป็นเกณฑ์ (5) ใช้เวลาเป็นเกณฑ์ และ (6) ยึดตามความรู้ของแต่ละศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2555) จำแนกงานวิจัยออกได้เป็น 3 ประเภท คือ การวิจัยพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ และการพัฒนาการทดลอง (1) การวิจัยพื้นฐาน (basic research) เป็นการศึกษาค้นคว้าในทางทฤษฎี หรือในห้องทดลอง เพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับสมมุติฐานของปรากฏการณ์ และความจริงที่สามารถสังเกตได้ โดยที่ยังไม่มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน หรือเฉพาะเจาะจงในการนำผลการวิจัยไปใช้ในงานทางปฏิบัติ (2) การวิจัยประยุกต์ (applied research) เป็นการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาความรู้ใหม่ ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายเบื้องต้นที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง (3) การพัฒนาการทดลอง (experimental development) เป็นการศึกษาอย่างมีระบบ นำความรู้ที่มีอยู่แล้วจากการวิจัยหรือจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ ผลิตผลและเครื่องมือใหม่ ๆ เพื่อสร้างขบวนการ ระบบ และการให้บริการใหม่ ๆ ขึ้น และปรับปรุงสิ่งที่ประดิษฐ์หรือก่อตั้งขึ้นแล้วให้ดีขึ้น

สรุปได้ว่าการแบ่งประเภทของงานวิจัยแต่ละชั้นจะขึ้นอยู่กับทัศนคติของผู้เขียนแต่ละคนว่าจะแบ่งอย่างไร และยังขึ้นอยู่กับสถาบันที่เป็นผู้ให้ทุนการวิจัยด้วยว่าจะใช้รูปแบบในการเขียนอ้างอิงอย่างไร

ลักษณะสำคัญของการจัดทำผลงานทางวิชาการ

งานวิจัยเป็นเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า คิดค้น รวบรวม เรียบเรียง วิเคราะห์ขึ้นเป็นความรู้ใหม่ ทำให้วิทยาการในด้านนั้น ๆ เจริญก้าวหน้าและนำไปพัฒนางานในหน้าที่ คุณภาพและประโยชน์ผลงานทางวิชาการมีดัชนีชี้วัดดังนี้ (ถวัลย์ มาศจรัส, วิไล มาศจรัส และณิชนันท์ ประสงค์, 2546, หน้า 21)

1. ด้านคุณภาพของผลงานทางวิชาการ

1.1 รูปแบบ

ผลงานทางวิชาการต้องมีรูปแบบถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่นผลงานประเภทงานวิจัย จะต้องถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย บทเรียนสำเร็จรูป ต้องจัดทำให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทเรียนสำเร็จรูปประเภทนั้น ๆ รายงานการประเมินโครงการ ต้องจัดทำให้ถูกต้องตามรูปแบบของรายงานการประเมินโครงการ และรายงานการพัฒนานวัตกรรมต้องจัดทำให้ถูกต้องตามรูปแบบของการรายงาน

1.2 เนื้อหาสาระ

ผลงานทางวิชาการต้องมีเนื้อหาสาระถูกต้องตามหลักวิชาครบถ้วน ทันสมัย มีการค้นคว้าอ้างอิงถูกต้องเชื่อถือได้ เรียบเรียงเนื้อหาได้ถูกต้องตามหลักภาษา และจัดเรียงหัวข้อเนื้อหาเป็นระบบเดียวกัน

1.3 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ผลงานทางวิชาการต้องมีส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีเนื้อหาสาระและมีรูปแบบใหม่ ไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่น โดยมีขอบ

1.4 การอ้างอิง

ผลงานทางวิชาการที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ ต้องมีการอ้างอิงจัดทำเชิงบรรณานุกรมได้ถูกต้องและเป็นรูปแบบเดียวกัน

1.5 การพิมพ์และการจัดทำรูปเล่ม

ผลงานทางวิชาการต้องมีการจัดพิมพ์ให้สวยงามและถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การพิมพ์หัวข้อ การย่อหน้า การจัดพิมพ์ตาราง การพิมพ์เชิงบรรณานุกรม การจัดทำรูปเล่มถูกต้อง มีปกหน้า ใบบรองปก หน้าปกใน คำนำ สารบัญ บรรณานุกรม ภาคผนวก เป็นต้น

2. ด้านประโยชน์ของผลงานทางวิชาการ

ผลงานทางวิชาการควรแสดงให้เห็นถึงการจัดทำ การทดลองใช้ การนำไปใช้จริง องค์กรความรู้ที่เกิดขึ้นและผลจากการนำไปใช้ว่ามีประโยชน์มากน้อยเพียงใด รวมทั้งการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการที่จัดทำด้วย (บุญมี พันธุ์ไทย, 2549, หน้า 18)

ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยต้องเป็นการกระทำที่เกิดสิ่งใหม่ และมีวิธีการปฏิบัติที่มีระบบแบบแผน การวิจัยจะต้องให้ประโยชน์และความรู้ในแต่ละศาสตร์เพื่อนำไปแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ (บุญมี พันธุ์ไทย และคณะ 2536, หน้า 13) อย่างไรก็ตามการวิจัยมีลักษณะสำคัญอยู่ 3 ประการคือ (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ, 2553, หน้า 2) การวิจัยเป็นการค้นคว้าข้อเท็จจริง การวิจัยเป็นกระบวนการหรือการกระทำอย่างมีระบบ และการวิจัยเป็นการกระทำที่มีจุดมุ่งหมายแน่นอน นอกจากนี้ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยยังมีส่วนที่สำคัญคือ เป็นกระบวนการศึกษาข้อเท็จจริงในทุกมุมมอง มีระเบียบแบบแผนใช้

หลักสูตรศาสตร์ และวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และต้องดำเนินไปอย่างมีจุดมุ่งหมาย (กรองแก้ว หวังนิเวศน์กุล, 2546, หน้า 2)

เอกสารสำหรับการขอตำแหน่งทางวิชาการ

จากการศึกษาเอกสารวิชาการที่เสนอขอตำแหน่งทางวิชาการของข้าราชการ มหาวิทยาลัย และของคณะกรรมการข้าราชการครู พบว่า มีเอกสารทางวิชาการ 11 ประเภท คือ (ประยูร ยงศ์อำนาจ, 2540, หน้า 16-18)

หนังสือ หมายถึง เอกสารทางวิชาการ หรือกิ่งวิชาการที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบ เข้าปกเย็บเล่มเรียบร้อย มีสารบัญช แบ่งหมวดหมู่ของเนื้อหาอย่างชัดเจน มีการตีพิมพ์โดยใช้ตัวอักษรตัวพิมพ์ และมีการเผยแพร่ในส่วนเนื้อหาของเนื้อหาที่มีความละเอียดสมบูรณ์พอสมควร แต่ไม่จำเป็นต้องครอบคลุมสาขาวิชาใดสาขาหนึ่งโดยเฉพาะ

ตำรา บางครั้งเรียกว่างานเรียบเรียง หมายถึงเอกสารที่ใช้ในการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ ที่ได้เรียบเรียงอย่างมีระบบ มีเนื้อหาสาระอย่างละเอียดครอบคลุมวิชาหรือส่วนของวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญชำนาญการ โดยมีวัตถุประสงค์ที่ใช้เป็นหลักในการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา

เอกสารประกอบการสอน หมายถึง เอกสารที่ใช้ประกอบการสอนวิชาใดวิชาหนึ่งตามหลักสูตรที่ใช้ในสถานศึกษา

เอกสารคำสอน หมายถึง เอกสารคำบรรยายหรือหนังสือใช้สอนวิชาใดวิชาหนึ่งที่มีเนื้อหาครบถ้วนเต็มหลักสูตรการเรียนการสอนวิชานั้นลักษณะเป็นคำบรรยายโดยละเอียด เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาจากเอกสารคำสอนแทนการฟังคำบรรยาย

บทความทางวิชาการ หมายถึง เอกสารซึ่งเรียบเรียงจากผลงานทางวิชาการของตนเองหรือผู้อื่น ในลักษณะที่เป็นการวิเคราะห์หรือเสนอแนวความคิดใหม่ ๆ จากพื้นฐานทางวิชาการนั้น ๆ

ผลงานวิจัย หมายถึง ผลการศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบ และมีความมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งทฤษฎี หลักการ ปัญหา วิธีการแก้ปัญหา การพิสูจน์ทฤษฎี ซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าทางวิชาการ สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้

งานแปล หมายถึง ตำราหรือหนังสือที่แปลจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่งให้ได้ใจความถูกต้องตามต้นฉบับเดิม ให้ความหมายเป็นที่เข้าใจแก่ผู้อ่านและได้เรียบเรียงตลอดจนปรับปรุงรายละเอียดให้เหมาะสม

รายงานการศึกษาค้นคว้า หมายถึง เอกสารจากการค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิธีสอนหรือวิชาในภาคปฏิบัติ โดยการแสวงหาความรู้จากตำรา หนังสือ บทความ การอภิปราย และการทดลองหรือในงานที่ปฏิบัติจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ

อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนประเภทหนึ่ง มีลักษณะเป็นอุปกรณ์ที่ผลิตออกมาใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง

รายงานโครงการต่าง ๆ หมายถึง โครงการที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน หรืองานที่ปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาโดยระบุเหตุผล หรือความจำเป็น รวมถึงประโยชน์ที่ได้รับอย่างละเอียด

ผลงานทางวิชาการอื่น ๆ หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ หรืองานที่สร้างสรรค์อย่างมีคุณค่า

สรุปได้ว่าผลงานทางวิชาการนั้น จะต้องเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของอาจารย์ และต้องมีคุณภาพ มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองเป็นสำคัญ

ความสำคัญองงานวิจัย

การวิจัยเป็นที่รู้จักโดยแพร่หลายในหมู่นักวิชาการ และบุคคลโดยทั่วไป เพราะเป็นเครื่องมือหรือวิธีการในการแสวงหาความรู้และแก้ปัญหาต่าง ๆ การวิจัยทำให้มนุษย์มีความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ของโลก และของจักรวาล การวิจัยทำให้มนุษยชาติมีความเจริญก้าวหน้า มีการพัฒนา มีความเจริญรุ่งเรืองอยู่ตลอดเวลา สำหรับประเทศไทยนั้นแม้ว่าจะได้มีการพัฒนางานวิจัยมาเป็นลำดับเป็นเวลานานพอสมควร แต่การวิจัยของไทยยังไม่เจริญก้าวหน้าเหมือนประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแล้ว และยังไม่อาจใช้เป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ ได้มีความพยายามผลักดันให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญของการวิจัย

และใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา เช่น ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยหลายฉบับ ได้กำหนดไว้ในแนวนโยบายแห่งรัฐ ที่รัฐจะให้การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย (บุญเจ็ด โสภณ, 2549, หน้า 1-8)

ความสำคัญของงานวิจัยทางการศึกษานั้น เป็นการค้นหาคำตอบต่อปัญหาทางการศึกษาโดยอาศัยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งคำตอบที่ได้จะมีความถูกต้องและเชื่อถือได้ ในการบริหารการศึกษาผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ที่เชื่อถือมาช่วยในการตัดสินใจ ดังนั้นการวิจัยจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในด้านการศึกษา (เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์, 2549, หน้า 7)

นอกจากนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2546, หน้า 12) ยังกล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยว่า เป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่อยู่คู่กับมนุษย์ เนื่องจากมีการคิดค้นและสังเคราะห์ความรู้มากมาย เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของมนุษย์ รวมถึงความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต และยังช่วยให้ทุกคนสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

สรุปได้ว่า การวิจัยนั้นถือเป็นภารกิจหลักที่มนุษย์จะต้องปฏิบัติเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของมนุษยโลก เป็นกิจกรรมพัฒนาปัญญาเพื่อเสริมสร้างความรู้ นำไปปรับปรุงและพัฒนาวิถีการดำรงชีวิตทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ให้ดีขึ้น ผลการวิจัยที่ผ่านมา ช่วยทำให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองในทางปัญญาตนเองไปได้อีกขั้นหนึ่ง และยังเป็นการสร้างรากฐานของการพัฒนาประชากรชาวไทยให้สามารถเข้าใจปัญหาของประเทศและร่วมมือกัน เพื่อแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่สำคัญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้ (บุญเจ็ด โสภณ, 2549, หน้า 8)

1. การวิจัยด้านการเกษตร ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการผลิตสินค้าเพื่อใช้ภายในประเทศและสามารถส่งเป็นสินค้าออกไปขายในตลาดโลกและเสริมสร้างความเข้มแข็ง ให้กับภาคเกษตร รวมทั้งทำให้ภาคอุตสาหกรรมการเกษตรขยายตัวเพิ่มขึ้น

2. การวิจัยด้านอุตสาหกรรม ที่สำคัญเป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยี และประสิทธิภาพในการผลิต สินค้า การวิจัยเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้ประเทศมี ศักยภาพในการแข่งขันกับต่างประเทศ สามารถนำรายได้มาสู่ประเทศมากขึ้น

3. การวิจัยด้านพลังงาน เพื่อหาพลังงานทดแทนจากธรรมชาติให้มีประสิทธิภาพ และราคาถูกลงได้ และช่วยแก้ปัญหาภาวะที่เกิดจากการใช้พลังงาน ฟอสซิล ซึ่งเป็นแนวทางช่วยให้เกิดการใช้พลังงานได้อย่างคุ้มค่า ลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และสามารถรองรับการผลิตสินค้าและบริการของประเทศ ก่อให้เกิดรายได้ภายในประเทศมากขึ้น ประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อพลังงานจากต่างประเทศ อันเป็นประโยชน์ที่สำคัญต่อการพัฒนา ประเทศด้านการวิจัยด้านพลังงาน

4. การวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อการแก้ไข ฟื้นฟู อนุรักษ์ และพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งจำเป็นที่ประชาคมโลกได้ตระหนักถึงและประเด็นของเสื่อมโทรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้กลายเป็นประเด็นสำคัญในการกีดกันทางการค้าต่อประเทศคู่ค้าต่าง ๆ ในตลาดโลกที่จำเป็นจะต้อง มีการป้องกันและแก้ไขให้เกิดดุลยภาพอันเป็นที่ยอมรับได้ตามมาตรฐานสากล

5. การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สามารถช่วยในการแก้ไข ปัญหาความยากจน โดยเฉพาะประเทศด้อยพัฒนาเพื่อสร้างผลผลิตที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และยังเป็นเครื่องชี้วัดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและพลังอำนาจ ทางการเมืองระหว่างประเทศได้ การผลึกกำลังทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของประเทศต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างใหญ่หลวงในการพัฒนาประเทศ

6. การวิจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการด้านโทรคมนาคม ทำให้สามารถพัฒนาการคมนาคม การขนส่ง ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในแง่การศึกษา เพื่อพัฒนาชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาพื้นฐาน ในการอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตและการติดต่อสื่อสารกับนานาประเทศได้อย่างดี นับเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ

7. การวิจัยด้านการแพทย์และสาธารณสุข ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพอนามัยของคนในประเทศ ให้ปลอดภัยจากโรคภัยและยังช่วยในเรื่องการลดค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพจากโรคร้ายแรงบางอย่างและทดแทน ผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่นำเข้าจากต่างประเทศได้ด้วย

8. การวิจัยด้านคุณภาพชีวิตและสังคม เอื้อต่อการพัฒนาทั้งรูปแบบและกระบวนการที่เหมาะสมมีส่วนสำคัญในการผลักดันการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นรวมทั้งระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนา ชุมชนในด้านต่าง ๆ อย่างยั่งยืนเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศให้พึ่งพาตนเองได้ และในขณะเดียวกันก่อให้เกิดศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศได้ด้วย

9. การวิจัยด้านการพัฒนาศักยภาพของคนและการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีศักยภาพสูงสุด การวิจัยด้านความต้องการกำลังคนในสาขาต่าง ๆ และการปฏิรูปการศึกษาของคนทั้งในและนอกระบบเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนในสาขาต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญในการพัฒนา อุตสาหกรรมหลักและการพัฒนาประเทศ เนื่องจากพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาได้แก่ตัวทรัพยากร มนุษย์เอง หากทรัพยากรมนุษย์ได้รับการพัฒนาจนถึงระดับขีดสูงสุดแล้ว การพัฒนาอื่นก็จะสามารถกระทำได้อย่างราบรื่น

10. การวิจัยด้านการปกครองและกฎหมาย เพื่อการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ให้มีความเป็นธรรม ลดช่องโหว่ของกระบวนการยุติธรรม และกฎหมาย รวมทั้งการตรากฎหมายใหม่ ๆ เพื่อรองรับความก้าวหน้าที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติและบุคคล

รูปแบบการเสนอผลงานวิจัย

รูปแบบการเสนอผลงานวิจัย จริยา ทองอยู่ (2547, หน้า 14) กล่าวว่า บทความและรายงานทางวิทยาศาสตร์มีอยู่หลายชนิด แต่ละชนิดก็เหมาะสมเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่แตกต่างกันไป ดังนี้

บทความทั่วไป คือ บทความซึ่งตีพิมพ์ในนิตยสารหรือวารสาร ทำขึ้นสำหรับผู้อ่านที่ไม่จำเป็นต้องมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น โดยเฉพาะ

บทความปริทัศน์ คือ บทความซึ่งรวบรวมความรู้ทางวิทยาศาสตร์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจากที่ได้ตีพิมพ์แล้วในวารสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ วิจัย เปรียบเทียบ เพื่อเกิดความกระจ่างในเรื่องนั้นมากยิ่งขึ้น

บทความวิจัย คือ บทความซึ่งเสนอผลงานวิจัยใหม่ ๆ ในด้านทฤษฎีหรือด้านปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในสาขาใดสาขาหนึ่งมากขึ้น เนื้อหาที่ปรากฏในบทความจะต้องอยู่ในลักษณะที่จะทำให้ผู้อ่านที่มีความชำนาญสามารถทดลองหรือสังเกตได้เช่นเดียวกับผู้เขียน

บันทึกสั้น คือ บทความวิจัยหรือรายงานการวิจัยคล้ายกับบทความวิจัย แต่มีความกะทัดรัด มีรายละเอียดเท่าที่จำเป็นเท่านั้น บันทึกสั้นเหมาะสำหรับเผยแพร่งานวิจัยที่เป็นงานสั้นที่จบในตัวเอง

นอกจากนี้การเผยแพร่งานวิจัยอาจเป็นการนำเสนอในการประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ซึ่งอาจมีการตีพิมพ์หรือไม่ก็ได้ การตีพิมพ์ผลงานอาจเป็นการเผยแพร่บทความหรือรายงานในเอกสารประชุมวิชาการ (conference proceeding) (จรียา ทองอยู่, 2547, หน้า 15)

แนวทางการเขียนงานวิจัย

ปัญหาสำคัญสำหรับนักวิจัยคือ เมื่อทำการวิเคราะห์ผลและทราบผลแล้วจะทำอย่างไรให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจในงานที่ตนวิจัย ซึ่งการเขียนจะมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างกันออกไป หัวใจสำคัญที่เป็นหลักเกณฑ์สากลของการเขียนรายงานการวิจัยคือความชัดเจนของการนำเสนอและการเรียบเรียง (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2549, หน้า 139)

งานวิจัย คือ เอกสารที่ให้ความรู้ทางวิชาการ ซึ่งจะไม่คำนึงถึงความบันเทิงนอกจากให้ความรู้ แต่ถ้าให้ความเพลิดเพลินด้วยก็ดีถือเป็นผลพลอยได้

งานวิจัยตามคำนิยามของ ศ. มล. บุญเหลือ เทพสุวรรณ มีลักษณะ ดังนี้ (บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล., 2522)

1. เป็นหนังสือที่มุ่งให้ความรู้ไม่สนใจที่จะให้เพลิดเพลิน แต่ถ้าผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินและสนใจที่จะติดตามอ่านนั้นเป็นผลพลอยได้

2. มีการลำดับชั้นตอน โดยไม่คำนึงถึงศิลปะการประพันธ์ ควรมีการเขียนที่ให้ความสะดวกแก่ผู้อ่าน

3. ใช้ศัพท์สำนวนเชิงวิชาการ ถ้าเป็นศัพท์สำนวนที่ใช้กันทั่วไป (หรือเฉพาะเจาะจง) การนิยามคำศัพท์คำนั้นไว้และต้องใช้คำศัพท์นั้นให้สอดคล้องกัน

4. ความรู้ที่เสนอในตำรานั้นต้องได้รับการรับรองจากคนในวงการเดียวกัน หากยังไม่เป็นที่รับรองก็ควรจะเสนอความรู้ ความคิดในหลาย ๆ แง่มุม รวมทั้งความคิดที่ยังเป็นที่ถกเถียงโต้แย้งกันอยู่ หากเป็นความคิดของผู้เขียนเอง หรือผู้เขียนอ้างอิงก็ควรแจ่มแจ้งไว้ด้วย

5. ถ้าความรู้ใดที่ยังไม่เป็นที่แพร่หลาย ควรบอกแหล่งที่มาของรู้นั้นด้วย เพื่อให้ผู้อ่านได้ตรวจสอบได้

ลักษณะของงานวิจัยที่ดี

การวิจัยที่ดีควรมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 13)

1. การวิจัยเป็นการค้นคว้าที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และความมีระบบ

2. การวิจัยเป็นงานที่มีเหตุผลและมีเป้าหมาย

3. การวิจัยจะต้องมีเครื่องมือ หรือเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเที่ยงตรง หรือเชื่อถือได้

4. การวิจัยจะต้องมีการรวบรวมข้อมูลใหม่และได้ความรู้ใหม่ กรณีใช้ข้อมูลเดิม จุดประสงค์จะต้องแตกต่างไปจากจุดประสงค์เดิม ความรู้ที่ได้อาจเป็นความรู้เดิมได้ในกรณีที่มุ่ง วิจัยเพื่อตรวจสอบซ้ำ

5. การวิจัยมักเป็นการศึกษาค้นคว้าที่มุ่งหาข้อเท็จจริง เพื่อใช้อธิบายปรากฏการณ์ หรือ พัฒนากฎเกณฑ์ทฤษฎี หรือตรวจสอบทฤษฎี หรือเพื่อพยากรณ์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ หรือเพื่อวางนัย ทั่วไป (generalization) หรือเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ

6. การวิจัยต้องอาศัยความเพียรพยายาม ความซื่อสัตย์ กล้าหาญ บางครั้งจะต้องเฝ้าติดตามผลบันทึกอย่างละเอียด ใช้เวลานาน บางครั้งผลการวิจัยขัดแย้งกับความเชื่อของบุคคลอื่น อันอาจทำให้ได้รับการ โจมตี ผู้วิจัยจำเป็นต้องใช้ความกล้าหาญเสนอผลการวิจัยตามความจริงที่ค้นพบ

7. การวิจัยจะต้องมีการบันทึก และเขียนรายงานการวิจัยอย่างระมัดระวัง

ลักษณะที่ไม่ใช่งานวิจัย

ลักษณะบางประการที่ไม่ใช่การวิจัย ได้แก่ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 14)

1. การที่นิสิตนักศึกษา ไปศึกษาบางเรื่องจากเอกสาร ตำรา วารสาร แล้วนำเอาข้อความต่าง ๆ มาคัดต่อกัน

2. การค้นพบ (discovery) โดยทั่วไป เช่น นั่งคิดแล้วได้คำตอบไม่ใช่การวิจัย เพราะการค้นพบไม่มีระบบและวิธีที่ถูกต้อง อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้ตั้งใจ

3. การรวบรวมข้อมูล นำมาจัดเข้าตารางซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ แต่ไม่ใช่การวิจัย

4. การทดลองปฏิบัติการ ตามคู่มือที่แนะนำไว้ไม่ใช่การวิจัย

ลักษณะอีกประการที่ไม่ถือว่าเป็นงานวิจัย คือ งานที่เกิดจากการสำรวจ วรรณกรรมหรือการเรียบเรียงเชิงบรรยาย การแต่งตำราหรือเอกสารประกอบการสอนในบริบทของกระบวนการเรียนรู้ (สิทธิ ชีรสรณ์, 2547, หน้า 11)

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมที่ไม่เป็นการวิจัยและพัฒนา ไว้ดังนี้

1. การบริการข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และวิชาการ

2. การศึกษาที่เกี่ยวกับนโยบาย การจัดการและ ประสิทธิภาพ

3. การสำรวจผู้บริโภค การโฆษณา วิจัยตลาดและการสำรวจสำมะโนประชากร

4. การควบคุมคุณภาพและการทดสอบที่เป็นงานประจำ

5. กิจกรรมก่อนที่จะมีการผลิต เช่น การสาธิตความสามารถในการผลิต เพื่อการค้าโดยตรง การใช้เครื่องมือ และการทดสอบการผลิต

6. การสำรวจแร่ ปิโตรเลียม หรือแก๊สธรรมชาติ

7. การดัดแปลงเครื่องสำอาง หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการผลิต

8. การรวบรวมข้อมูลเป็นประจำหรือที่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ทั่วไป

9. การใช้เป็นประจำของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ระบบการบำรุงรักษาหรือซอฟต์แวร์

10. การวิเคราะห์ทางสถิติ คณิตศาสตร์ให้กับงานวิจัย

11. กิจกรรมที่เป็นการค้า การดำเนินงานทางกฎหมาย และการบริหารงานในเรื่องสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ หรือใบอนุญาต

12. กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐาน

การเตรียมเพื่อเขียนงานวิจัย

การเขียนงานวิจัยให้มีประสิทธิผลนั้นต้องมีการสำรวจแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยไม่ว่าจะเป็นการตรวจสอบจากฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์หรือจากฐานข้อมูลที่เป็นเอกสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทความในวารสารที่ได้รับการประเมินโดยผู้อื่นและเพื่อให้ได้ความรู้ที่ลึกซึ้งขึ้นอาจติดต่อผู้เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะศึกษาโดยตรงเพื่อขอความรู้และคำแนะนำ ซึ่งมีขั้นตอนในการเขียนดังต่อไปนี้ (สิทธิ์ ชีรสรณ์, 2547, หน้า 67)

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายการเขียนให้แน่นอน นั่นคือ ก่อนเขียนควรที่จะกำหนดว่าจะเขียนเรื่องอะไรให้ใครอ่านให้ประโยชน์และความรู้แก่ผู้อ่าน จะเริ่มเนื้อหาที่จุดไหนและจบลงที่ใด การกำหนดจุดมุ่งหมายในการเขียนจะทำให้งานวิจัยมีความแน่นอน มีเนื้อหาสาระที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับผู้อ่านแต่ละระดับสิ่งที่ควรตระหนักคือการมุ่งเน้นที่ตัวอ่านเป็นสำคัญ

2. ในการเตรียมเพื่อเขียนงานวิจัย ถ้าเป็นการให้ความรู้เพื่อการศึกษาก็ต้องศึกษาหลักสูตรและประมวลความรู้และประสบการณ์ของตนเอง ตลอดจนศึกษาคำราที่เขียนเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ที่มีอยู่แล้ว ปัญหาอยู่ที่ว่าข้อความในหลักสูตรนั้นมีเพียงสั้น ๆ จะทำอย่างไรจึงจะตีความให้ถูกต้องกว่าคำรา คำราที่จะเขียนนั้นจะต้องครอบคลุมอะไรบ้าง

3. วิธีการเขียนที่เข้าใจง่ายโดยไม่ทิ้งลักษณะที่สำคัญตามประกาศของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและเกณฑ์ต่าง ๆ ดังกล่าว

การเขียนรายงานการวิจัย

การใช้ภาษาในการเขียนรายงานทางการวิจัยมีสิ่งที่สำคัญคือ การใช้ภาษาต้องกะทัดรัด อ่านเข้าใจง่ายมีหลักการใช้ภาษา ดังนี้ (1) ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

(2) ได้สาระสมบูรณ์ทั้งส่วนที่เป็นเหตุและส่วนที่เป็นผลที่ต้องการให้ผู้อ่านทราบ (3) ชัดเจน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย (4) กะทัดรัด ยืนยันในสิ่งที่ยืนยันได้ (5) ลำดับความคิด ก่อนเขียนต้องมีการวางโครงเรื่อง และเรียงลำดับเนื้อหาให้ต่อเนื่อง (6) แต่ละวรรคตอนเป็นเอกภาพ (7) ความแต่ละวรรคตอนเชื่อมโยงสัมพันธ์กันดี (8) คงเส้นคงวา (9) ตรงประเด็น (10) ถ้อยคำที่ใช้ต้องมีเหตุผลน่าเชื่อถือ และ (11) ใช้ถ้อยคำที่สุภาพ (บุญธรรมกิจปริดาปริสสุทธิ์, 2553, หน้า 26-28)

นอกจากนี้การเขียนงานวิจัยจะมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามแต่ละสถาบันแต่ก็มีส่วนประกอบที่คล้ายกันมากดังนี้ (เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์, 2549, หน้า 259-263)

1. การวางลำดับเค้าโครงเรื่อง จะเริ่มต้นที่ไหน และจะจบลงที่ใดเนื้อเรื่องในแต่ละตอนแต่ละบทจะต้องมีการสัมพันธ์ต่อเนื่องและชัดเจนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย

2. วิธีการเขียน

2.1 เลือกสำนวนภาษาให้เหมาะสมกับเรื่องและผู้อ่าน สิ่งนี้เป็นเคล็ดลับของความสำเร็จในการเขียนตำรา สำหรับคำศัพท์ที่เป็นที่เข้าใจตรงกันและผู้อ่านเข้าใจง่าย

2.2 การเรียงลำดับเนื้อหาต้องไม่สับสน เป็นต้นว่า ในบทนี้จะบรรยาย อธิบาย มีอุปมาอุปไมย หรือยกตัวอย่างอย่างไร ลักษณะไหนผู้เขียนอาจใช้ตำราของคนอื่นในสาขาเดียวกันมาศึกษา วิเคราะห์ และวิจารณ์ จะได้เห็นข้อดีและข้อบกพร่องในการเขียนตำรา เพื่อจะได้เป็นกระจกส่องให้ข้อคิดในการแก้ไขต่อไป นับเป็นการเริ่มต้นที่ดี

2.3 ควรคำนึงถึงส่วนประกอบต่าง ๆ ได้แก่

คำนำ กล่าวถึงจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแจ่มแจ้งว่าจะเขียนเพื่ออะไรให้ใครอ่าน มีเนื้อหาสาระสำคัญอะไรบ้างรวมทั้งประโยชน์ที่คาดหวังจะเกิดขึ้น

สารบัญ ที่ละเอียดพอสมควรในแต่ละบทใหญ่ ๆ ควรมีหัวเรื่อง หรือบทย่อย ๆ ด้วยเพื่อผู้อ่านจะได้คาดคะเนมองเห็น ขอบข่ายและลำดับตอนของเนื้อหาได้

เชิงอรรถ เพื่อขยายความและอ้างอิงข้อความสำคัญ ๆ ที่อยู่ในหน้าเดียวกัน หมายเลขกำกับ เพื่อสะดวกแก่ผู้อ่าน ทำให้ข้อความที่ดูยากดูง่ายขึ้นสำหรับผู้อ่าน

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ครุฑ

2.4 สิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สำคัญมากเช่นกันคือ การจัดหน้า เว้นวรรคตอน การควบคุม การเรียงพิมพ์ เป็นต้น

การเขียนบทความวิจัยและการนำวิจัยไปใช้ในการเขียน

การเขียนรายงานการวิจัยเป็นเครื่องมือที่นักวิจัยส่วนใหญ่ใช้ในการเผยแพร่ความรู้ เทคนิค วิธีการ หรือหลักการต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยค้นพบซึ่งการเขียนรายงานการวิจัยทำได้ 2 แบบ คือ แบบไม่เป็นทางการเป็นการเรียบเรียงขึ้นจากความคิดของผู้วิจัยเอง และแบบเป็นทางการเป็นการเขียนที่มีสาระครบถ้วน (บุญชม ศรีสะอาด, 2546, หน้า 175-177)

การเขียนงานวิชาการส่วนใหญ่จะทำได้ 2 วิธี คือวิธีแรกเขียนบทความวิจัยจากรายงานผลการวิจัยและวิธีที่สองคือ เขียนเป็นตำราแต่การเขียนบทความวิจัยน่าจะทำได้รวดเร็วกว่าการเขียนตำรา เพราะเป็นงานต่อยอดของงานวิจัยซึ่งจะมีโอกาสทำได้สำเร็จได้มากกว่างานเขียนตำราด้วยเหตุผลต่อไปนี้ (สรชัย พิศาลบุตร, 2551)

1. การสนับสนุนจากหน่วยงานในสถาบันการศึกษา ตัวชี้วัดหนึ่งที่สำคัญของสถาบันการศึกษาคือ ต้องมีงานวิจัย อาจารย์ทุกคนจะต้องทำวิจัยได้ทุกเรื่อง แต่คุณภาพจะดีมาน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยเท่านั้น คือ เลือกเครื่องมือในการหาคำตอบได้เหมาะสม และข้อมูลที่น่ามาใช้มีคุณภาพอยู่ในระดับที่จะนำมาใช้วิเคราะห์ได้หรือไม่ ถ้าทราบตรงนี้คิดว่าทำวิจัยได้ทุกเรื่องแน่นอน

2. โอกาสที่จะผ่านการประเมินผลงาน เท่าที่ผ่านมาผลงานทางวิชาการที่เป็นตำรา มีโอกาสที่จะผ่านการประเมินน้อยกว่างานวิจัย เพราะงานวิจัยคนที่รู้ดีที่สุดคือ คนทำ แต่ตำราไม่มีทางที่คนเขียนจะเขียนได้ดีกว่าคนประเมินเพราะต้องคัดประเมินมาแล้วว่าต้องรู้เรื่องดีกว่าผู้เขียนแน่นอนเค้าถึงจะมาให้อ่านตำราที่เรา

3. โอกาสที่จะต่อยอดงานที่ทำไว้เดิมได้ การเขียนตำราการต่อยอดตำราเรื่องนั้นให้ลึกลงไปอีกทำได้ยาก แต่การทำวิจัยมีโอกาสดต่อยอดได้ง่ายกว่า

การนำผลงานวิจัยไปใช้ในงานเขียน

การนำงานวิจัย ไปใช้ในงานเขียนมี 2 ประเด็น คือ (สรชัย พิศาลบุตร, 2551)

1. งานเขียนที่สามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ได้

เมื่อเรียงลำดับการนำไปใช้การทบทวนวรรณกรรม เป็นสิ่งที่เราเองงานวิจัยไปใช้ได้มากที่สุด เรียกได้ว่าภาคบังคับสำหรับผู้ที่เรียนปริญญาโท ปริญญาเอก จะทำวิทยานิพนธ์ จะต้องมีส่วนหนึ่งที่เรียกว่าทบทวนวรรณกรรม จะต้องเอางานวิจัยมาเขียนว่าของเขาเกี่ยวกับเรื่องของเราอย่างไร ทำอย่างไร ทำแล้วออกมาได้ผลเป็นอย่างไร มีปัญหาอย่างไร จึงน่าจะเป็นงานเขียนที่น่าจะนำผลงานวิจัยไปใช้ได้กันมากที่สุด

รองลงมาคือบทความวิจัยหรือบทความวิชาการ เหตุผลที่ว่าอันนี้รองลงมาเนื่องจากบทความวิจัยเป็นของแถมจากรายงานผลการวิจัยซึ่งทำได้ง่ายโดยการนำผลงานวิจัยมาสรุป หรือนำมาเป็นส่วนในการนำมาอ้างอิงในการเขียนบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การนำผลงานวิจัยมาใช้ในงานเขียนค่อนข้างมากอีกเรื่องหนึ่งคือนำมาใช้ในการเขียนกรณีศึกษา ในต่างประเทศนิยมใช้กรณีศึกษาในการสอนทั้งนั้น แต่ในประเทศไทยยังใช้กันค่อนข้างน้อย เนื่องจากไม่ค่อยมีการเขียนกรณีศึกษากัน เพราะไปเน้นเรื่องของนิยามของกรณีศึกษามากเกินไป ว่าต้องใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เพราะฉะนั้นบางทีเราอาจไม่จำเป็นต้องใช้สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงหรือใกล้เคียง กรณีศึกษาในบ้านเราเขียนน้อย และคิดว่างานวิจัยจะช่วยได้มากในการที่จะนำไปเขียนกรณีศึกษา และคงทำได้ 2 ด้าน ด้านหนึ่งคือ ทำวิจัยเพื่อเป็นกรณีศึกษาเลย บางทีก็ทำงานวิจัยแล้วก็นำมาเขียนเป็นกรณีศึกษา แต่อาจจะยากกว่า

2. การนำผลงานวิจัยมาเขียนอย่างไร ในการนำผลวิจัยมาใช้อย่างไรจึงจะเป็นที่ยอมรับในการนำไปเผยแพร่ มีคนอ่านและสามารถนำบทความวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ การที่จะให้งานเขียนไม่ว่าจะเป็นงานเขียนประเภทใด เป็นที่ยอมรับ และนำไปเผยแพร่ได้ ก็คือต้องเขียนตามกติกาผู้ที่จะนำไปเผยแพร่ หรือรับผิดชอบต่องานเขียนนั้น ๆ กำหนดไว้ คือ นำเสนอชื่อผู้วิจัย ชื่อเรื่อง วิธีการวิจัย และผลการวิจัยนำเสนอในรูปแบบการสรุปให้อ่านง่าย กระชับ และได้ใจความ ไม่ควรแสดงความเห็นส่วนตัวในการนำผลงานวิจัยของผู้อื่นมาอ้างอิงเรียงลำดับการนำเสนอตามลำดับเนื้อหาหรือตามลำดับเวลา

ในการเขียนรายงานทางการวิจัยมักจะมีข้อบกพร่องที่พบบ่อย ๆ คือ
(บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2553, หน้า 28-30)

1. การเขียนสะกด การันต์ผิด
2. การคัดลอกข้อความและตัวเลขผิด
3. การใช้ภาษาไม่เหมาะสม
4. การใช้ภาษาคลุ่มเครือ
5. การใช้ภาษาไม่สละสลวย
6. การเว้นวรรคตอนไม่ถูกต้อง
7. ประโยคยาวเกินไป
8. ใช้รูปแบบและระเบียบการเขียนสับสน
9. สรุปเร็วเกินไป
10. ใช้คำใหญ่ไม่เจาะจง

การเขียนรายงานวิจัยที่ดีนั้น จะต้องเขียนส่วนของบทนำและบทสรุป
ข้อเสนอแนะในภายหลังจากที่เขียนส่วนของผลการวิจัย สุดท้ายคือการเขียนบทคัดย่อ
เพื่อนำเสนอสาระสำคัญของงานวิจัย (ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2543, หน้า 231)

นอกจากนี้การเขียนรายงานการวิจัยที่ดีไม่ว่าจะเขียนในรูปแบบใดก็ตามจะต้อง
แสดงหลักฐาน หรือข้อมูลประกอบต่าง ๆ อย่างครบถ้วน เพื่อให้ผู้อ่านได้มองเห็นที่มา
ของผลสรุปของการวิจัยอย่างแท้จริง ซึ่งจะต้องเขียนถึงกระบวนการวิจัยที่ใช้ มีการ
อธิบายแหล่งที่มาของข้อมูล การดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์
ข้อมูล การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย และที่สำคัญคือ การสะท้อนผลการวิจัยที่ค้นพบ
(บัญชา แสนทวี, 2545, หน้า 161)

การใช้และปัญหาการใช้สารสนเทศ

การใช้สารสนเทศ

การใช้สารสนเทศเป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างยาก เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับความต้องการซึ่งเป็นกระบวนการรับรู้ที่มีระดับแตกต่างกัน (นันทิยา จรุงแสง, 2544, หน้า 20) ในยุคของข้อมูลข่าวสารผู้ที่มีข้อมูลถูกต้อง ทันเวลา คือ ผู้ประสบความสำเร็จ

การใช้สารสนเทศของผู้ใช้สารสนเทศในสังคมสารสนเทศนั้น ได้มีความสำคัญและมีความจำเป็นแก่ชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมากในสังคมปัจจุบันทั้งการทำงาน การวางแผนและการพัฒนาองค์กร เพราะในปัจจุบันการทำงานทุกด้านต้องอาศัยสารสนเทศที่แม่นยำเที่ยงตรงและมีคุณภาพสูง ผลกระทบของสารสนเทศนั้นมีอยู่อย่างกว้างขวาง ทั้งในระดับบุคคล และองค์กรการทำงานในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารภาครัฐ เอกชน วิทยาศาสตร์ กฎหมาย การศึกษา การแพทย์ การสาธารณสุข งานบริการสังคมต่าง ๆ ตลอดจนวิศวกรรมศาสตร์ องค์กรที่สามารถจัดการสารสนเทศได้ดีย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดสภาพความพึงพอใจต่องานที่ปฏิบัติอยู่ (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2546, หน้า 1)

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศนั้นเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่บุคคลมีความต้องการ มีการแสวงหาสารสนเทศ และมีการนำสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ในการใช้ได้ดังนี้ (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2532, หน้า 36) (1) เพื่อสนองความต้องการส่วนบุคคล (2) เพื่อการศึกษาและการเรียนรู้ (3) เพื่อการประกอบอาชีพ การปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย และ (4) เพื่อการถ่ายทอดสารสนเทศไปยังบุคคลอื่น ซึ่งสารสนเทศมีรูปแบบและแหล่งที่จัดเก็บแตกต่างกันไปตามลักษณะทางกายภาพของสารสนเทศนั้น ๆ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ (วณิฎา แซ่มลำเจียก, 2546; นันทิยา จรุงแสง, 2544, หน้า 16-17) (1) สารสนเทศประเภทตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ วารสาร ราชกิจจานุเบกษา รายงานการประชุม รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ เป็นต้น (2) สารสนเทศประเภทไม่ตีพิมพ์ ได้แก่ โสตวัตถุ ทัศนวัตถุ และโสตทัศนวัตถุ เป็นต้น

ปัญหาในการใช้สารสนเทศ

จากการใช้สารสนเทศ ผู้ใช้มีโอกาสที่จะพบปัญหาในการใช้สารสนเทศที่
ต้องการตามที่ จันทนา วงศ์หาญ (2553, หน้า 78-81) ได้กล่าวไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การตระหนักถึงคุณค่าของสารสนเทศมีน้อย
2. พฤติกรรมการใช้ความรู้เพื่อตัดสินใจมีน้อย
3. นิยมใช้ประสบการณ์แก้ปัญหา การใช้ความรู้
4. ไม่สามารถปรับแต่งสารสนเทศให้สอดคล้องต่อความต้องการใช้
5. รูปแบบและภาษาของสารสนเทศไม่เป็นที่คุ้นเคย
6. สถานภาพและค่าครองชีพของนักสารสนเทศต่ำ
7. สารสนเทศมีน้อย หรือ ไม่มีอย่างเพียงพอ
8. การเข้าถึงสารสนเทศทั้งทางปัญญาและทางกายภาพทำได้ยาก

นอกจากนี้ยังมีการตั้งข้อสังเกตกันว่า ผู้ใช้จะใช้ระบบสารสนเทศ เช่น
ห้องสมุด โดยมีการคิดไว้ล่วงหน้าแล้วว่าต้องการจะหาข้อมูลอะไร ด้วยเหตุนี้ ผู้ใช้จะ
จำกัดขอบเขตของการค้นหาข้อมูลที่ต้องการ แต่บ่อยครั้งที่จะไม่ได้รับสิ่งที่ต้องการ

มหาวิทยาลัยเอกชน

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ให้
การศึกษาในด้านวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงหลายสาขาวิชา หรือหลายกลุ่มสาขาวิชา
เพื่อให้ประกาศนียบัตร อนุปริญญา ปริญญา และประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จ
การศึกษา รวมทั้งดำเนินการวิจัยและให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปะ
และวัฒนธรรมของชาติ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษา
เอกชน พ.ศ. 2522 เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ และคงมีสภาพ
เป็นนิติบุคคล สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นสถานศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ในการ
ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน ทำการวิจัยให้บริการทาง
วิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ โดยที่กฎหมายว่า

ด้วยการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดกรอบการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ เพื่อให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญาดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสภาการศึกษา และได้กำหนดให้มีคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อทำหน้าที่พิจารณาเสนอ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้ธำรงรักษามาตรฐาน การศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น มีความเจริญมั่นคงและเอื้ออำนวยต่อการขยายกิจการในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนอยู่ภายใต้การกำกับ ติดตามการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550, หน้า 37)

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนภายใต้การบริหารของหน่วยงานเอกชนในประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม โดยหลักสูตรที่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนนั้น หลังจากได้รับการรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแล้ว จะส่งหลักสูตรดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนพิจารณารับรองคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถบรรจุเข้ารับราชการในอัตราเงินเดือนเทียบเท่ากับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในปัจจุบันนี้ประเทศไทยเรามีสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 30 แห่งได้แก่

1. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
2. มหาวิทยาลัยคริสเตียน
3. มหาวิทยาลัยชินวัตร
4. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น เดิมคือ มหาวิทยาลัยฉวีวัฒนา
5. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

6. มหาวิทยาลัยพายัพ
7. มหาวิทยาลัยรังสิต
8. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
9. มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
10. มหาวิทยาลัยศรีปทุม
11. มหาวิทยาลัยสยาม
12. มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
13. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
14. มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
15. มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย
16. มหาวิทยาลัยเกริก
17. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
18. มหาวิทยาลัยเซ็นต์จอร์จส์
19. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
20. มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
21. มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์ (ประเทศไทย)
22. มหาวิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์-สแตมฟอร์ด เดิมคือ วิทยาลัยนานาชาติซิลเลอร์-สแตมฟอร์ด
23. มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา
24. มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ HU เดิมคือ วิทยาลัยเมืองหาดใหญ่
25. มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ เดิมคือ วิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
26. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
27. มหาวิทยาลัยภาคกลาง เดิมคือ วิทยาลัยภาคกลาง
28. มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิตวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เดิมคือ วิทยาลัยรัตนบัณฑิต
29. มหาวิทยาลัยราชธานี เดิมคือ วิทยาลัยเทคโนโลยีราชธานี
30. มหาวิทยาลัยปทุมธานี เดิมคือ วิทยาลัยปทุมธานี

31. วิทยาลัยอุตสาหกรรม
32. วิทยาลัยทองสุข
33. วิทยาลัยเซนต์หลุยส์

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน แต่ทุกสถาบันนั้นจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของสถาบัน ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์นั้นจำเป็นต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน คือ (1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไกตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน (2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง และ (3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สอดคล้องยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553, หน้า 70)

มหาวิทยาลัยเอกชน จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและทีมวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น ซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ระบบและกลไกการจัดการความรู้จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ไปยังคณาจารย์ นักศึกษาวงการวิชาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับทุกสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้น สถาบันต้องจัดระบบส่งเสริมสนับสนุนให้มีการรวบรวม เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างเหมาะสมกับผู้ใช้แต่ละกลุ่ม โดยสิ่งที่เผยแพร่ต้องมีคุณภาพเชื่อถือได้และรวดเร็วทันเหตุการณ์ และตัวบ่งชี้ที่ 4.3

เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ต่อจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในสถาบัน-อุดมศึกษา คือ เงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดสรรเงินภายในภายในสถาบันและที่ได้รับจากภายนอก สถาบันเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยและงานสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของสถาบัน ด้วยเหตุนี้เพื่อให้สถาบันผ่านเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องออกเป็นกลุ่ม ๆ ไว้ดังนี้

การผลิตผลงานวิจัย

สุภัทรา ปานสุวรรณจิตร (2548, หน้า 45-47) สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นอาจารย์กลุ่มวิชาช่างอุตสาหกรรมและกลุ่มการศึกษาทั่วไป มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโทสัดส่วนใกล้เคียงกัน อาจารย์ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการวิจัยในปัจจุบัน ดังนี้คือ การวิจัยมีความสำคัญช่วยให้ความก้าวหน้าทางวิชาการ แรงจูงใจในการทำวิจัยเพราะมีความรู้เรื่องระเบียบวิธีการวิจัย การวิจัยเป็นภาระหน้าที่ของอาจารย์ แต่ขาดแรงจูงใจจากหน่วยงาน เช่น ได้รับการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาสภาพปัจจุบันการทำวิจัยของหน่วยงานมีความพร้อมและการสนับสนุนไม่เพียงพอ โดยเฉพาะด้านการเผยแพร่แหล่งทุน การเขียนโครงการวิจัย วิทยาเขตไม่มีบรรยากาศการทำวิจัย ปัญหาการวิจัย ส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านภาระงานสอนและงานอื่น ๆ มาก และขาดผู้นำในการร่วมงานวิจัย แนวทางการส่งเสริมชี้แนะการจัดหาทุนให้ทำตามแผนงานวิจัย อำนวยความสะดวกด้านการจัดเตรียมคอมพิวเตอร์และ

แหล่งสารสนเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ การเขียนโครงร่าง การวิจัย และการส่งเสริมชี้แนะปัญหาโดยการรวบรวมหัวข้อปัญหาแนวทางที่ควรทำ วิจัย ข้อเสนอแนะ อาจารย์มีความคิดเห็นหลากหลาย พอสรุปได้ว่าต้องการให้กำหนด ทิศทาง การประชาสัมพันธ์ การจัดฝึกอบรมการวิจัย การจัดเตรียมงบประมาณ และวัสดุ อุปกรณ์ที่ชัดเจน

ไสว นัยปราโมทย์ (2545) ศึกษาเรื่อง *สถานภาพการทำวิจัยของอาจารย์สังกัด สถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนบนเกี่ยวกับการทำวิจัยของอาจารย์* พบว่า ในปัจจุบันมีการ ทำวิจัยมากหรือน้อยเพียงใด ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ด้านคือ ปัจจัยด้านการสนับสนุน การทำวิจัย และปัจจัยขัดขวางการทำวิจัย ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มี ประสบการณ์ในการทำวิจัยแต่ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมามีการทำวิจัยค่อนข้างน้อย เมื่อคิดจากจำนวนอาจารย์ทั้งหมด อาจารย์ที่ทำวิจัยส่วนมากมีอายุ 50 ปีขึ้นไป ไม่มีงาน พิเศษนอกเหนือจากงานสอน และอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาสูง จะทำวิจัยมากกว่าอาจารย์ ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า อาจารย์สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทำวิจัยมากกว่า อาจารย์สังกัดคณะอื่น ๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนในการทำวิจัยที่อยู่ในระดับ มาก ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายของสถาบัน ด้านครอบครัวและเพื่อนร่วมงาน ด้านการใช้ งานวิจัยขอตำแหน่งทางวิชาการและด้านเกียรติประวัติ สำหรับด้านเงินสมนาคุณ ด้าน ความสะดวกของแหล่งค้นคว้าอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่ขัดขวางการทำวิจัย ที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านเงินทุน ด้านความรู้ความสามารถ สำหรับการแสดง ความคิดเห็นจากแบบสอบถามปลายเปิด สามารถสรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อการทำวิจัย ด้านปัจจัยสนับสนุน คือ ต้องการแหล่งค้นคว้า และควรถือว่างานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ ภาระงาน สำหรับอุปสรรคขัดขวางในการทำวิจัยคือ เงินทุน ความรู้ความเข้าใจ ระเบียบ วิธวิธีวิจัย การสร้างทีมวิจัยและภาระงาน ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยในระดับหนึ่ง

อรวรรณ สุทธิพิทักษ์ (2544) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อศักยภาพในการทำวิจัยของอาจารย์ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเอกชน* พบว่า (1) สาเหตุที่อาจารย์ไม่ สนใจทำวิจัย ส่วนใหญ่มาจากไม่มีเวลาในการทำวิจัย โดยให้เหตุผล ว่าต้องใช้เวลาไป กับการสอน และการบริหารงานในระดับต่าง ๆ มาก (2) อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นด้วยอย่าง ยิ่งกับการทำวิจัย เพราะการเป็นอาจารย์ที่ดี มีคุณภาพ และได้รับการยกย่องทางด้าน

ด้วยอย่างยิ่งกับการทำวิจัย เพราะการเป็นอาจารย์ที่ดี มีคุณภาพ และได้รับการยกย่องทางด้านวิชาการ ควรจะให้ความสำคัญกับการทำงานด้านการวิจัย แต่ทั้งนี้ สถาบันการศึกษาจำเป็นจะต้องให้การสนับสนุนอุปกรณ์ เงินทุน การอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และระยะเวลาในการทำวิจัยให้มากขึ้นด้วย

พรเพ็ญ ปฏิสัมพันธ์ (2532) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ผู้บริหารได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานวิจัยอย่างชัดเจน ความยุ่งยากของการเบิกจ่ายเงิน และมหาวิทยาลัยมีเงินยังไม่เพียงพอต่อการทำวิจัยของอาจารย์ และมหาวิทยาลัยมักจะไม่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนอื่น ๆ

อมรา นาวารวงศ์ (2538) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการผลิตงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล พบว่า มีตัวแปรสองตัวที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตงานวิจัยของอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยและทัศนคติต่อการวิจัย

ปัญหาในการผลิตงานวิจัย

ศุภิสรา สุวรรณชาติ (2551) ศึกษาเรื่อง ปัญหาอุปสรรคการทำวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา พบว่า อาจารย์ร้อยละ 65.9 มีปัญหาอุปสรรคด้านเวลาและการบริหารเวลาอยู่ในระดับมาก ปัญหาที่สำคัญคือ ไม่มีการวางแผนทำวิจัยล่วงหน้า มีระยะเวลาการทำวิจัยอย่างจำกัด และ ไม่มีเวลาทำวิจัยเพราะมีชั่วโมงสอนมาก มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่มีผลต่อการวิจัยของอาจารย์ เพื่อกระตุ้นให้อาจารย์มีการทำวิจัยมากขึ้น ได้แก่ การจัดสรรภาระงานให้เหมาะสม การลดขั้นตอนต่าง ๆ ทางระเบียบราชการและควรมีการวิจัยติดตามว่าผลการจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ไปแล้ว อาจารย์มีการทำวิจัยเพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร

นัสดี ทรัพย์บัญญัติ (2546) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านความสำเร็จของงาน อาจารย์ที่อยู่

คณะต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยแตกต่างกัน ส่วนปัญหาในการทำวิจัยที่อาจารย์มีความเห็นว่าอยู่ในระดับมากได้แก่ มีภาระการสอนมาก

อาทิตยา ช้างสีสังข์ (2545) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงกลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการผลิตผลงานวิจัย เรียงลำดับได้แก่ ไม่มีเวลา ภาระงานมาก งบประมาณและเงินทุนสนับสนุนการทำวิจัยไม่เพียงพอ ไม่มีแรงจูงใจ สิ่งตอบแทนที่ได้รับอย่างเป็นรูปธรรม ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานและไม่ได้รับความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล

พิสิษฐ์ หิรัญกิจ (2544) ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของข้าราชการในสังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของข้าราชการจำแนกตามเพศ และการศึกษา มีความแตกต่างกัน มีปัญหาและความต้องการ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อายุ ระดับตำแหน่ง และอายุราชการ มีปัญหาโดยรวมแตกต่างกัน

สุภาพ คัมภีรานนท์ (2540) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและการแก้ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยบูรพา สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ โดยภาพรวม ด้านส่วนตัว และด้านหน่วยงาน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านส่วนตัวเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยอาจารย์วุฒิปริญญาตรี วุฒิปริญญาโท และวุฒิปริญญาเอก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยภาพรวมและด้านหน่วยงานเกี่ยวกับการให้เงินทุนสนับสนุนแหล่งวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวก มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านหน่วยงานเกี่ยวกับการให้เงินทุนสนับสนุน อาจารย์ที่มีประสบการณ์มาก และอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ส่วนปัญหาด้านอื่น ๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ รองศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ และอาจารย์ โดยภาพรวมทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ปัญหาการทำวิจัยจำแนกตามคณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ในด้านความรู้ความเข้าใจในงานวิจัย ส่วนด้านหน่วยงานมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แนวทางการแก้ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ คือ กระตุ้นให้

ศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงระบบการสืบค้นหาข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ และลดภาระงานสอนของอาจารย์

กาญจนา คำชาติ (2538) ศึกษาเรื่อง *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศทางวิชาการกับผลผลิตทางวิชาการของอาจารย์พยาบาล สถานศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร* พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลผลิตทางวิชาการ ได้แก่ วุฒิการศึกษา ส่วนภาระงานสอนมีความสัมพันธ์ทางลบกับการผลิตผลงานทางวิชาการ

สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) ศึกษาเรื่อง *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ* ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของการทำวิจัยของอาจารย์ คือ ขาดเงินสนับสนุน ไม่มีเวลา สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรช่วยเหลือในการทำวิจัยและขาดการสนับสนุนจากหน่วยงาน

การใช้สารสนเทศ

จันทนา วงศ์หาญ (2553) ศึกษาเรื่อง *การใช้ทรัพยากรสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศในการผลิตผลงานทางวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพมหานคร* พบว่า อาจารย์เข้าใช้บริการห้องสมุดเฉลี่ยภาคการศึกษาละไม่เกิน 3 ครั้ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตเอกสารประกอบการสอนและมีวิธีการค้นหาทรัพยากรด้วยตนเอง สำหรับการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้นใช้การค้นหาจาก google ส่วนในการผลิตผลงานทางวิชาการนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้แหล่งสารสนเทศจากประสบการณ์สอนและความรู้ของตนเอง และอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรในสำนักวิทยบริการ สิ่งที่ใช้คือ หนังสือตำราภาษาไทย และภาษาอังกฤษในสาขาวิชาที่สอน รวมทั้งฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยอีกด้วย

สนทยา สาลี (2551) ศึกษาเรื่อง *พฤติกรรมการใช้สารสนเทศของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม* พบว่า ปัญหาในการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาเรื่องการเข้าถึงข้อมูล

นฤมล เทพนวล และนันทา เต็มสมบัติถาวร (2550) ศึกษาเรื่อง *การใช้สารสนเทศเพื่อการสอน การผลิตผลงานทางวิชาการ และการวิจัยของคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี* พบว่า คณาจารย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อค้นคว้าเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ประเภทและทรัพยากรที่ใช้มากที่สุดคือ หนังสือ คณาจารย์ที่มีเพศแตกต่างกันมีการใช้สารสนเทศแตกต่างกัน

สุกาญจนา ทิพย์เนตร (2548) ศึกษาเรื่อง *การใช้ทรัพยากรสารสนเทศห้องสมุดมหาวิทยาลัยขอนแก่นจากการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี* สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ปริมาณ ประเภท อายุ และภาษาของทรัพยากรสารสนเทศ ที่ได้รับการอ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปีการศึกษา 2547 จำนวน 279 ชื่อเรื่อง ผลการศึกษาพบว่า ปริมาณการอ้างอิงมีจำนวน 14,414 รายการ ประเภททรัพยากรสารสนเทศที่อ้างอิงมากที่สุดคือหนังสือ อายุของการอ้างอิงมากกว่า 5 ปี และภาษาที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ

ไพลิน จิตเจริญสมุทร (2547) ศึกษาเรื่อง *การใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ* พบว่า กลุ่มอาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศที่สำคัญ คือ เพื่อการค้นคว้าในการสอนและการปฏิบัติงาน ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้สูงสุดคือ หนังสือตำรา ปัญหาการใช้บริการสารสนเทศ คือ สำนักหอสมุดกลางมีหนังสือตำราหลักต่อชื่อเรื่องน้อยฉบับ ความต้องการบริการสารสนเทศสูงสุด คือ บริการแจ้งรายชื่อหนังสือใหม่ของสำนักหอสมุดกลาง ในส่วนการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศ ปัญหาการใช้บริการสารสนเทศและความต้องการบริการสารสนเทศของอาจารย์จำแนกตามกลุ่มคณะและประสบการณ์ โดยรวมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อาภรณ์ อ่อนนวล (2547) ศึกษาเรื่อง *การใช้สารสนเทศของอาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2* พบว่า อาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน เพื่อติดตามข้อมูลข่าวสารและเพื่อการค้นคว้าและการทำรายงาน ลักษณะของสื่อที่ใช้มากที่สุดคือ หนังสือและหนังสือพิมพ์ โดยการบันทึกเป็นภาษาไทย อาจารย์สถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ที่สังกัดต่างคณะ มีสภาพการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน

ขวัญใจ ตันจันทร (2546) ศึกษาเรื่อง การใช้ทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ หอสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษกเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ ความต้องการ และปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้ห้องสมุดแห่งชาติรัชมังคลาภิเษก เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี และ ทรัพยากรที่ใช้มากที่สุดคือ หนังสือภาษาไทย

การอ้างอิงในงานวิชาการ

น้ำลิน เทียมแก้ว (2551) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ในบทความทางวิชาการในวารสารภาษาไทยสาขาบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการ วิเคราะห์การอ้างอิงทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในด้านปริมาณ ประเภท ขอบเขตเนื้อหาวิชา อายุ และภาษา ของรายการอ้างอิงในบทความทางวิชาการในวารสารภาษาไทยสาขา บรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ที่เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550 จำนวน 12 ชื่อ เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกข้อมูลบทความวารสาร และแบบบันทึกข้อมูล รายการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คำร้อยละ ผล การศึกษาค้นคว้าพบว่า จากวารสารภาษาไทย สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ศาสตร์ จำนวน 12 ชื่อ มีบทความจำนวน 693 บทความ มีปริมาณการอ้างอิงในบทความ วารสารภาษาไทยสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จำนวนทั้งหมด 6,380 รายการ เป็นการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 1,102 รายการ ประเภททรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้เขียนบทความนำมาอ้างอิงมากที่สุดคือ อินเทอร์เน็ต รองลงมาได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์สำหรับขอบเขตเนื้อหาที่ผู้เขียน บทความอ้างอิงมากที่สุดคือ ขอบเขตเนื้อหาในสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ ศาสตร์ โดยเนื้อหาที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดคือ เนื้อหาเรื่องเทคโนโลยีและการ ประยุกต์ใช้ อายุของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ ช่วงอายุ 11-15 ปี โดยภาษาของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ผู้เขียนบทความ อ้างอิงมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ โดยสรุป ผลการศึกษา ค้นคว้าในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึง ปริมาณการอ้างอิงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักวิชาการในสาขา

บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สามารถนำไปใช้เป็น แนวทางในการพัฒนา ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการคัดเลือก การจัดหา และการให้บริการ สารสนเทศ รวมถึงการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ การ ประชาสัมพันธ์ การสอนการรู้สารสนเทศ และการจัดหาเครื่องมือช่วยค้นหาให้เพียงพอกับ ความต้องการของผู้ใช้บริการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ศุภรัตน์ ภัทรคุณพิทักษ์ (2549) ศึกษาเรื่อง การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์และ รายงานการศึกษาอิสระ สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย- ขอนแก่น พบว่า ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ วิทยานิพนธ์และรายงานการศึกษาอิสระ จำนวน 80 เรื่อง มีรายการเอกสาร อ้างอิง รวมทั้งสิ้น 3,831 รายการ ประเภทของเอกสาร ในรูปสิ่งพิมพ์ ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดคือ หนังสือ ส่วนข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เอกสารส่วนใหญ่มีขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ เอกสารอยู่ใน กลุ่มอายุ 0-5 ปีมากที่สุด และส่วนใหญ่เป็นเอกสารภาษาไทย ด้านความถาวรของข้อมูล จากอินเทอร์เน็ต พบว่า การอ้างอิงเอกสารจากอินเทอร์เน็ตมีจำนวนทั้งสิ้น 111 รายการ สามารถสืบค้นได้ (โดยส่วนใหญ่พบเอกสารที่อ้างอิง และ URL คงเดิม และไม่สามารถ สืบค้นได้) ด้านการอ้างอิงงานเขียนของอาจารย์ภาควิชา พบว่า มีการอ้างอิงงานเขียนของ อาจารย์ภาควิชา จำนวนทั้งสิ้น 99 ครั้ง จากเอกสารจำนวน 59 ชื่อเรื่อง ประเภทของ เอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดคือ วารสาร เอกสารส่วนใหญ่มีอายุ 0-5 ปี จากการ จัดลำดับวารสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พบว่า วารสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด คือ วารสารห้องสมุดของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย

จริยา ทองอยู่ (2547) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การอ้างอิงบทความวิจัยของอาจารย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นในวารสารวิชาการ พบว่า อาจารย์ที่ตอบ แบบสอบถามจำนวน 46 คน ส่วนใหญ่เคยผลิตผลงาน โดยเฉลี่ย 1 เรื่องต่อปี ส่วนใหญ่ ผลิตผลงานวิจัยในสาขาวิชาเภสัชกรรม โดยได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดิน โดยวิธีการสอบแข่งขัน สำหรับสภาพการเป็นนักวิจัย พบว่า อาจารย์เคยเป็นหัวหน้า โครงการวิจัย 36 คน และเคยเป็นผู้วิจัยร่วม 41 คน โดยส่วนใหญ่ร่วมทำวิจัยกับนักวิจัย

โดยวิธีการสอบแข่งขัน สำหรับสภาพการเป็นนักวิจัย พบว่า อาจารย์เคยเป็นหัวหน้าโครงการวิจัย 36 คน และเคยเป็นผู้วิจัยร่วม 41 คน โดยส่วนใหญ่ร่วมทำวิจัยกับนักวิจัยในสาขาเดียวกันและใช้เวลาเฉลี่ย 1 ปี ในการทำวิจัยแต่ละเรื่อง ผลงานวิจัยส่วนใหญ่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ การเผยแพร่ผลงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการเผยแพร่ในรูปแบบของบทความวิจัยหรือบทความทางเทคนิค (ร้อยละ 44.94) และเสนอผลงานในการประชุมสัมมนาทางวิชาการ (ร้อยละ 41.57) โดยการเป็นการเผยแพร่ในระดับท้องถิ่น (ร้อยละ 9.42) ระดับชาติ (ร้อยละ 45.88) และระดับนานาชาติ (ร้อยละ 44.70) โดยส่วนใหญ่ นำผลการวิจัยไปใช้ในการบริการสังคม

การวิเคราะห์การอ้างอิงบทความวิจัยของอาจารย์ จำนวน 571 บทความ พบว่า บทความวิจัยถูกนำไปใช้อ้างในวารสารในประเทศ จำนวน 17 ครั้ง และในวารสารต่างประเทศจำนวน 565 ครั้ง เมื่อพิจารณาช่วงอายุของการถูกนำไปอ้างอิง พบว่า บทความวิจัยส่วนใหญ่ถูกนำไปอ้างอิงในช่วงอายุ 2-3 ปี และเป็นการอ้างอิงผลงานโดยผู้อื่น วารสารในประเทศที่บทความวิจัยถูกนำไปอ้างอิงมากที่สุดคือ ไทยเกษตรศาสตร์ ถูกนำไปอ้างอิงจำนวน 6 ครั้ง และวารสารต่างประเทศที่บทความวิจัยถูกนำไปอ้างอิงมากที่สุดคือ Drug metabolism and disposition ถูกนำไปอ้างอิงจำนวน 39 ครั้ง

พรพิมล กัมปนานุรักษ์ (2546) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การอ้างอิงในบทความวารสารภาษาไทยสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จากวารสารจำนวน 14 ชื่อ ที่เผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2534-2543 พบว่า มีปริมาณรายการอ้างอิงที่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมดมี 6,815 รายการ เป็นรายการอ้างอิงประเภทหนังสือมากที่สุด มีขอบเขตเนื้อหาในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์โดยมีเนื้อหาเรื่องเทคโนโลยีและการประยุกต์ใช้ในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศมากที่สุด อายุเอกสารอยู่ในช่วง 0-5 ปี ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดส่วนใหญ่เป็นรายการอ้างอิงภาษาไทย

จอมใจ ทองจุ่น (2545) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์การอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สรุปผลการวิจัยไว้ว่า ปริมาณประเภท ขอบเขตเนื้อหาวิชา อายุ ภาษา และลักษณะของการอ้างอิงในวิทยานิพนธ์สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 212 เล่ม ในช่วงปี พ.ศ. 2527 ถึงปี พ.ศ. 2543 วิเคราะห์ข้อมูลโดย

ใช้คำร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า ปริมาณการอ้างอิงมีจำนวน 5,729 รายการ ประเภทรายการที่ผู้เรียบเรียงวิทยานิพนธ์อ้างอิงมากที่สุดคือ หนังสือ และมีขอบเขตเนื้อหาในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ อายุของเอกสารมีอายุไม่เกิน 5 ปีและภาษาของเอกสารที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุด ภาษาไทย

สายฝน เต่าแก้ว (2544) ศึกษาวิเคราะห์การอ้างอิงในบทความวิชาการของอาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อศึกษาการอ้างอิงในด้านรูปแบบ เนื้อหา ภาษา อายุของสารสนเทศ และความถี่ของรายการที่อ้างอิงรวมทั้งจำนวนรายการอ้างอิงในแต่ละบทความโดยใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปี 2540-2542 จำนวน 1,257 บทความ มีจำนวนรายการอ้างอิงทั้งสิ้น 14,445 รายการ ผลการวิจัยพบว่า บทความวารสารได้รับการอ้างอิงมากที่สุด เนื้อหาที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดคือ ชีวเคมี ภาษาที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ และอายุของสารสนเทศที่ได้รับการอ้างอิงมากที่สุดมีอายุมากกว่า 6 ปี

ปัญหาในการใช้สารสนเทศ

ลำพิ่ง พ่วงบางโพ (2539) ศึกษาเรื่อง *ความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี* พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการเรียนการสอน นักศึกษาจะใช้สารสนเทศเพื่อทำรายงาน โดยทั้งอาจารย์และนักศึกษาต้องการสารสนเทศในรูปแบบตำราวิชาการที่เป็นภาษาไทยค่อนข้างมาก ปัญหาที่พบในการแสวงหาสารสนเทศทั้งอาจารย์และนักศึกษาคือ ไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ ปัญหาในการใช้บริการคือ สารสนเทศที่ต้องการมีไม่เพียงพอ เก่าและล้าสมัย

มาลี เสียงไทย (2534) ศึกษาเรื่อง *ความต้องการและการใช้สารสนเทศของอาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์* พบว่า คณาจารย์มีความต้องการสารสนเทศประเภทหนังสือวิชาการ รายงานการวิจัย วารสารทางวิชาการมากกว่าสารสนเทศประเภทอื่น ๆ และมีความต้องการสารสนเทศที่มีเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชามากที่สุด และต้องมีความทันสมัยอยู่ในระหว่าง 1-5 ปีที่ผ่านมา

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยเกี่ยวกับการผลิตงานวิจัยและการใช้สารสนเทศในต่างประเทศ มีดังนี้
 เวกแฮม (Wakeham, 1992) พบว่า สารสนเทศที่ใช้ในระดับมากคือ วารสาร
 แข็งและแลม (Cheng & Lam, 1993) พบว่า ปัญหาที่พบในการใช้สารสนเทศของ
 พยาบาลคือ การใช้คอมพิวเตอร์ในการเข้าถึงสารสนเทศ ขาดทักษะในการใช้ซีดีรอม
 สารสนเทศไม่มีความทันสมัย

ดี (Dee, 1993) พบว่า แหล่งสารสนเทศที่แพทย์จำนวนมากที่สุดที่ใช้คือ เพื่อน
 ร่วมงาน และปัญหาที่แพทย์พบในการใช้สารสนเทศคือ ไม่มีเวลาในการค้นหาข้อมูล

เลวิส และคณะ (Lewis et al., 1997) พบว่า แหล่งสารสนเทศที่ผู้ปฏิบัติงานด้าน
 สุขภาพใช้มากที่สุด คือ บทความวารสาร และปัญหาในการใช้สารสนเทศที่พบมากที่สุด
 คือ แหล่งสารสนเทศอยู่ไกล

เรซซา และมอเรียตี้ (Rzara & Moriarty, 1970) ศึกษาความต้องการของผู้ใช้
 ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพอร์ดู พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยมากกว่าร้อยละ 50 เข้าใช้
 ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการด้านการสอน รองลงมา
 ใช้เพื่อการวิจัย และรูปแบบสารสนเทศที่ต้องการใช้มากที่สุดคือ วารสารวิชาการ
 รองลงมาคือ ตำราเรียน

สรุปงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการทำวิจัยและ
 การใช้สารสนเทศของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

การผลิตผลงานวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผลงานวิจัยนั้น มีผู้ทำการศึกษาเรื่องนี้ จันทนา
 วงศ์หาญ (2553, หน้า 78-81) พบว่า ในการผลิตผลงานทางวิชาการอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้
 แหล่งสารสนเทศจากประสบการณ์สอนและความรู้ของตนเอง ไสว นัยปราโมทย์ (2545,
 หน้า 52-53) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรวรรณ สุทธิพิทักษ์ (2544, หน้า 26-28) พบว่า
 อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำวิจัยแต่ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา มีการทำ

วิจัยก่อนข้างน้อย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนในการทำวิจัยที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านนโยบายของสถาบัน ด้านปัจจัยสนับสนุน คือ ต้องการแหล่งค้นคว้า และควรถือว่างานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของภาระงาน สำหรับอุปสรรคขัดขวางในการทำวิจัยคือ เงินทุน ความรู้ความเข้าใจ ระเบียบวิธีวิจัย การสร้างทีมวิจัยและภาระงาน ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการทำวิจัยในระดับหนึ่ง และงานวิจัยของ กาญจนา คำยาดี (2538) ยังได้พบว่า ลักษณะส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลผลิตทางวิชาการ ได้แก่ วุฒิการศึกษา นอกจากนี้ พิสิษฐ์ หิรัญกิจ (2544) ยังพบว่า ปัญหาและความต้องการในการทำวิจัยของข้าราชการจำแนกตามเพศ และการศึกษา มีความแตกต่างกัน มีปัญหาและความต้องการโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน และอมรา นาวารวงศ์ (2538) พบว่า มีตัวแปรสองตัวที่มีความสัมพันธ์กับผลผลิตงานวิจัยของอาจารย์พยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยและทัศนคติต่อการวิจัย

ปัญหาในการผลิตงานวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการผลิตงานวิจัย มีผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้ คือ นัสสิทธ์ทรัพย์บัญญัติ (2546, หน้า 77-81); สุภิสรา สุวรรณชาติ (2551); สุภัทธา ปานสุวรรณจิตร (2548, หน้า 45-47); ไสว นัยปราโมทย์ (2545, หน้า 52-53); อรวรรณ สุทธิพิทักษ์ (2544, หน้า 26-28); อาทิตยา ช้างสีสังข์ (2545) และสอดคล้องกับพรเพ็ญ ปฏิสัมพันธ์ (2532) พบว่า การวิจัยเป็นภาระหน้าที่ของอาจารย์ แต่อาจารย์จะมีภาระงานสอนมากและขาดแรงจูงใจจากหน่วยงาน เช่น ได้รับการมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา สภาพปัจจุบันการทำวิจัยของหน่วยงานมีความพร้อมและการสนับสนุนไม่เพียงพอ และขาดปัจจัยสนับสนุนการทำวิจัยด้านเงินทุน นอกจากนี้ สุภาพ คัมภีรานนท์ (2540, หน้า 102-108) และสมใจ จิตพิทักษ์ (2532) พบว่า ปัญหาการทำวิจัยของอาจารย์ โดยภาพรวม ด้านส่วนตัว และด้านหน่วยงาน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ด้านส่วนตัวเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานวิจัยอาจารย์วุฒิปริญญาตรี วุฒิปริญญาโท และวุฒิปริญญาเอก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

การใช้สารสนเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ มีผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้ คือ จันทนา วงศ์หาญ (2553, หน้า 78-81); นฤมล เทพนวล และนันทา เต็มสมบัติถาวร (2550) พบว่า อาจารย์เข้าใช้บริการห้องสมุดเฉลี่ยภาคการศึกษาละไม่เกิน 3 ครั้ง มีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตเอกสารประกอบการสอนและมีวิธีการค้นหาทรัพยากรด้วยตนเอง สำหรับการค้นหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตนั้นใช้การค้นหาจาก google และอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ทรัพยากรประเภทหนังสือตำราภาษาไทย และภาษาอังกฤษในสาขาวิชาที่สอน รวมทั้งฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทยอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำลีน เทียมแก้ว (2551) ที่พบว่าการหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการอ้างอิงนั้น ได้มาจากอินเทอร์เน็ต มากที่สุด และยังสอดคล้องกับไพลิน จิตเจริญสมุทร (2547, หน้า 133); อภรณ์ อ่อนนวล (2547, หน้า 119-122); มาลี เสียงไทย (2534); ลำพิ่ง พ่วงบางโพ (2539) และขวัญใจ ดันจันท์ (2546) ที่พบว่า อาจารย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศที่สำคัญ คือ เพื่อการค้นหาในการสอนและการปฏิบัติงาน ทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้สูงสุดคือ หนังสือตำรา

ปัญหาในการใช้สารสนเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการใช้สารสนเทศ มีผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้ คือ ขวัญใจ ดันจันท์ (2546) สนทยา ลำสี (2551) ลำพิ่ง พ่วงบางโพ (2539) และสุคนธ์ทิพย์ คำจันท์ (2549) พบว่า สารสนเทศมีสภาพเก่า ไม่ความทันสมัย และไม่เพียงพอต่อความต้องการ ปัญหาในการใช้สารสนเทศที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัญหาเรื่องการเข้าถึงข้อมูล

การใช้สารสนเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศในต่างประเทศมีผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้ คือ เวกแฮม (Wakeham, 1992) เซ็งและแลม (Cheng & Lam, 1993) เลวิส และคณะ (Lewis et al., 1997) และเรซซาและมอเรียตี้ (Rzara & Moriarty, 1970) ซึ่งสอดคล้องกัน พบว่า สารสนเทศที่ใช้ในระดับมากคือ วารสาร ปัญหาที่พบในการใช้สารสนเทศคือ การใช้คอมพิวเตอร์ในการเข้าถึงสารสนเทศ ขาดทักษะในการใช้ซีดีรอม สารสนเทศไม่มีความ

ทันสมัย เหตุผลในการเข้าใช้ห้องสมุดเพื่อการค้นคว้าสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการด้านการสอน รองลงมาใช้เพื่อการวิจัย และรูปแบบสารสนเทศที่ต้องการใช้มากที่สุดคือ วารสารวิชาการ รองลงมาคือ ตำราเรียน

แหล่งสารสนเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ แหล่งสารสนเทศในต่างประเทศมีผู้ทำการวิจัยเรื่องนี้ คือ ดี (Dee, 1993) ที่สอดคล้องกับ เลวิส และคณะ (Lewis et al., 1997) ซึ่งพบว่า แหล่งสารสนเทศที่แพทย์จำนวนมากที่สุดที่ใช้คือ เพื่อนร่วมงาน และปัญหาที่แพทย์พบในการใช้สารสนเทศคือ ไม่มีเวลาในการค้นหาข้อมูล แหล่งสารสนเทศที่ผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพใช้มากที่สุด คือ บทความวารสาร และปัญหาในการใช้สารสนเทศที่พบมากที่สุดคือ แหล่งสารสนเทศอยู่ไกล